

Bugün Efkârlıyım

– HaticeEğilmez · 12 Mayıs 2011

"Bugün efkârlıyım açmasın güller" Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun meşhur dizesi...

Efkâr basınca bizi, güller açmaz mı?

Açar elbet! "Bahar boldu vü gül meyli kılmadı könlüm/Açıldı gonca ve lîkin açılmadı könlüm" diyen Nevai'ye benzese de halimiz ne güllerin açması ne de güneşin doğması bizimle kaimdir.

Hayata dair, var oluşa dair birçok soru işareti oluşur ölümün farkındalığına ermiş tek canlı olan bizlerin kafasında. Yaşamayı çok severiz. Her ne kadar dünyanın deni oluşundan dem vursak da güzelliği karşısında dilimiz tutulur, kafamız karışır. Bir gün sevdiğimiz her şeyi ve herkesi burada bırakıp gideceğimiz hakikati aklımızı yorar bu yüzden. İşte size yaygın bir efkârlanma nedeni. Ölümü fark etmekten bir sonraki basamaktır ölümün karşısında efkârlanma hâli. Bazıları bir ömür, bu basamakta mahsur kalırlar. Bazıları bir çırpıda aşarlar onu.

Kalp kaynaklıdır efkâr, akılla pek işi olmaz. Akıllı insan zaten ona tutulmaz. Problemler karşısında kuvvetlidir; kötülerle, zalimlerle nasıl baş edileceğini bilir. Pabuç bırakmaz onlara. Ya yolunca yordamınca savaşırlar onlarla ya da ne gönlünde ne de etrafında barındırır kendisine mutsuzluk verenleri. Doğrusu da bu değil mi? Bir kişi bizi üzmemekte ve ezmemekte ısrar ediyorsa ne zaman sona ereceğini bilmediğimiz ömrümüzden an çalmasına neden izin verelim?

Efkârın olduğu yerde sohbet de muhabbet de olmaz çoğu kez. Kıskanç bir sevgili gibidir o, hep baş başa kalmak ister sahibiyile. Kuytularda, köşelerde sancılı besteler terennüm eder âşğının kulaklarına. Çok ilginçtir; dert söyletir, efkâr susturur insanı. Bir müddet sonra bahtsız âşğın gözleri kör, dili lâl olur. Her şey rengini yitirir, tadını terk eder onun koyu laciverde çalan dünyasında. Sonra da gelsin hem tatlı hem zakkum yalnızlık...

Efkâr; yüce dağların üzerlerindeki salkım salkım olan bulutlara, dağ başlarını saran fûme rengi tül den dumana, sise benzer. Nasıl küçük tepebaşlarını örtmezse bu kesif tül, efkârlanmak için de büyümek gerek. Çocuklara bakınız mutsuz bile olsalar, daha küçücük yaşlarında henüz anlayamadıkları problemlerle bile tanışsalar tozpembe bakabilirler dünyaya. Ağlarken birdenbire gülebilirler, azarlandıktan kısa bir süre sonra kendilerini oyunun rengârenk dünyasına salabilirler. Söylenen kinayeli sözler, acımasız iğnelemeler canlarını acıtmaz onların asla. Ne zaman ki büyür çocuklar; tasaları, kederleri de büyür. Başlarını bir yaman sis sarar ki tarifi imkânsız.

Geniş ve muhteşem mi muhteşem bir dünyamız var. Her köşesi bir başka âlem! Karış karış gezip göremesek de gizemlerinin tümünü, güzelliğinden, albenisinden şüphemiz yok. Nefes almak, adım

atmak bile büyük bir saadet onun üzerinde. Fakat benim yorumlamakta güçlük çektiğim bir nedenden ötürü dar ediyoruz onu birbirimize. Kavgalarımızla, kaprislerimizle, kalplerimize serpiştirdiğimiz vesveselerimizle, kıskançlıklarımızla, akla hayale gelmeyecek –fakat nedense hep gelmekte olan-fesatlıklarımızla yaşanması güç bir atmosfer oluşturuyoruz çevremizde. Sonra da nefes al, alabilirsen; mutlu ol olabilirsen. Gülen yüzlerin, huzurlu gönüllerin yurdu olabilecek bir mekânı, karamsar, sık sık efkâr tuzağına düşen kimselerin gurbeti yapıyoruz.

Efkârın bir adı da ateş; harlıdır onun nefesi, yakar insanı. Canımız yanar, içimiz acır, kafamız allak bullak olur onunla birlikteyken. Yandıkça alışırız ona, alıştıkça bağlanırız. Daha bir olgun, daha bir boş vermiş, daha bir çakırkeyif dolaşırız canımız yanarken. Sonra da yağın yağmurdan, esen rüzgârdan, batan güneşten, çekip giden günlerden örülü bir hırka giyeriz sırtımıza hem renkli hem de saydam.

Efkârın vatanı Doğudur. Zannetmiyorum ki bir Batılı bizim kadar içli, bizim kadar derin, bizim kadar, hoş bir efkâra sahip olsun. Nasıl ki tenimizin rengi onlarınkinden bir parça koyudur; kalplerimiz de melale daha çok eğilim gösterir onların kalplerine nispet. Bizler hisli bir şarkı dinler efkârlanırız, yanık bir türkü duyar efkârlanırız, maziye ait bir hatıramızı canlandırıp zihnimizde efkârlanırız; "gurbet" der, "sıla" der efkârlanırız, yâri yâd eder efkârlanırız, ağyardan şikâyet eder yine efkârlanırız...

Ümitsiz bir aşk serencamımızın dokuduğu talihsiz bir kumaştır bazen efkâr; hicran ve hasret kokar. Kalbimizin en kuytu köşelerinde, en ketum sandıklarında gizlenmiştir. Görülememekten, dokunulamamaktan, her şeyden önemlisi gün ışığına çıkamamaktan muzdariptir. Arada bir çimdikleyip kalbimizi, hissettirir kendini. Canımız kadar yakın bir dost bulup aşikâr olmak arzusuyla kavrulur ve kavurur bizi.

Hayallerle küs olma halidir efkâr bundan sebep rengi sarıdır. Vakitlerden akşamı, mevsimlerden sonbaharı sever; ufukta gün solarken çöker üstümüze. Sonra da uykumuzu kaçıırır, dilimizi bağlar bizim. Selam dururuz, önünde temenna getiririz onu görünce. Kapanıp iç dünyamıza gizli gizli söyleşiriz onunla. Dostumuz mu düşmanımız mı bir türlü anlayamayız. Bildiğimiz bir gerçek var ki o da şudur: Ara sıra ziyareti kaçınılmazdır.